

VILANOVA I LA GELTRÚ - CANIGÓ25a ETAPA : CANTALLOPS - LA JONQUERA

11 de febrer 1990

HORARI PREVIST

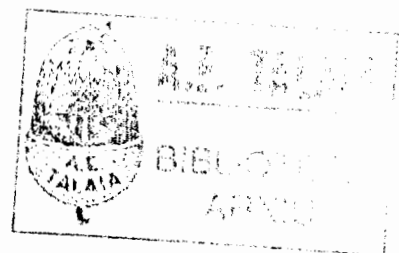
Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova.	6	h
Cantallops. <u>Esmorzar.</u>	8.45	h
<u>Sortida.</u>	9.30	h
Castell de Requesens. <u>Reagrupament.</u>	11	h
	11.30	h
Requesens. <u>Reagrupament.</u>	11.55	h
	12.15	h
Coll de l'Oleda. <u>Reagrupament.</u>	13.30	h
	13.45	h
Ermita de Santa Llúcia. <u>Reagrupament/Dinar.</u>	14.20	h
	14.30	h
La Jonquera. <u>Dinar.</u>	15.10	h
<u>Sortida cap a Vilanova.</u>	17	h
Vilanova i la Geltrú.	20	h

NOTES

** Esmorzarem a Cantallops.

** Es pot dinar a la Jonquera en arribar o bé a l'ermita de Santa Llúcia (en aquest cas cal portar el dinar a la motxilla).

** Si us plau, respecteu els reagrupaments i sigueu puntuals.

VILANOVA I LA GELTRÚ - CANIGÓ

25a ETAPA : CANTALLOPS - LA JONQUERA

11 de febrer 1990

Al primer tram de l'etapa d'avui, que començarem a Cantallops, serà d'aproximació al GR; per tal d'arribar al castell de Requesens, on trobarem el GR, haurem de recórrer en sentit invers (pujant !) la pista que seguirem l'últim dia. Després de visitar el castell (si és possible) continuarem vers el llogaret de Requesens. Tot seguit iniciarem la pujada cap al coll de l'Oleda (720 m), punt culminant de l'etapa, el qual travessarem per començar a baixar en direcció a la Jonquera. De camí vers aquesta població fronterera, on finalitzarem el GR-2 l'anterior curs, passarem prop de l'ermita de Santa Llúcia on podrem descansar una estona a la vora de la font de la Saula.

=====

SANTA LLÚCIA

L'antiga parròquia de Sant Miquel de Solans, ara ermita de Santa Llúcia, es troba uns 2 km al NE de la vila de la Jonquera, en un replà de la serra de Falquers (s'hi accedeix vorejant el pic del Corb). En un diploma de Lluís d'Ultramar del 974 ja consta com a possessió de Sant Pere de Rodes. Fou parròquia rural fins al segle XVI, que passà a dependre de Santa Maria de la Jonquera. El temple és un notable exemplar romànic dels segles XII-XIII, d'una nau amb absis semicircular (amb fris de petites dents), volta apuntada, portalada de tres arcs de mig punt en degradació, llinda i timpà, i campanar d'espadanya. Al mur de ponent s'adossa l'hostaleria o casa de l'ermità, dels segles XVII-XVIII, època en la qual degué esdevenir santuari de Santa Llúcia. És molt popular i concorregut l'aplec que s'hi celebra el dia de la patrona. Les masies que formaven part de l'antic terme parroquial es troben gairebé totes deshabitades.

Al N de Santa Llúcia, al cim d'una penya granítica, s'aixecava el castell de Rocabertí (pronunciat a la rodalia Rocaberti o Rocaberdi), dominant estratègicament els propers colls de la serra de l'Albera i els camins que hi menaven. Era inaccessible vers S, N i W, i l'accés de llevant, amb un desnivell d'uns 25 m, se salvava per esglaons tallats a la pedra. Resten alguns murs dempeus seguint els accidents del turó; a l'extrem NW hi ha restes de la capella, que fou dedicada a sant Romà, i a la part més ben conservada, a l'extrem SE, hi ha una torre de planta triangular. L'edifici és de carreus escairats.

=====

BIBLIOGRAFIA

** Gran Geografia Comarcal de Catalunya.

Volum 4. L'Empordà.
Fundació Enciclopèdia Catalana.

** Gran Enciclopèdia Catalana.

** Catalunya Romànica.
Volum 8. L'Empordà I.
Fundació Enciclopèdia Catalana.

** Això és Catalunya. Guia del Patrimoni Arquitectònic.
Departament de Cultura de la Generalitat.
Editorial Plaza i Janés (1988).

** Descripció del GR-11.
Comité Català de Senders de Gran Recorregut.

Agustí Poch, febrer 1990

LA SERRA DE L'ALBERA

La serra de l'Albera, o de les Alberes, constitueix l'extrem oriental del Pirineu axial i separa el Rosselló de l'Empordà, des del coll del Portús fins a la punta de l'Ocell, al llarg de més de 30 km. El Puig Neulós amb 1.249 m, el Saltafort amb 975 m i el Quer Roi o Carroig amb 671 m, culminen uns relleus plegats en l'orogènia herciniana i modelats per l'erosió en formes aplanades.

L'Albera adopta una estructura filiforme, amb l'única ramificació de la serra de la Balmeta que, al sud-est, afaïçona el cap de Creus. Com a conseqüència d'aquesta disposició, els cursos d'aigua prenen una direcció meridiana i van a desguassar a la Muga, a la qual aporten un cabal migrat i de règim torrencial, amb màxims equinoccials.

Com diu Lluís Solé i Sabarís, «la personalitat geogràfica de l'Albera deriva de la seva posició litoral i de la cintura de suredes que la cenyeix fins als 350 m d'alçària, a les quals se superposen les primeres fagedes, devastades pel bestiar».

Els nuclis de població, llevat dels fronterers de la Jonquera i de Portbou, se situen a la zona de contacte entre la muntanya i la plana, on resten fragments d'un peneplà delimitat per un piedmont. El poblament ara hi és escàs, però temps enrera la presència humana hi fou ben important, tal com ho testimonien els nombrosos monuments megalítics i els diversos establiments monàstics.

L'AFLORAMENT DEL GRANIT

El camí que mena a l'ermita de Santa Llúcia recorre un paisatge granític, que té el seu origen en l'orogènia herciniana, a l'era primària; en esdevenir-se aquest paroxisme, es produí una intrusió magmàtica entre els materials esquistosos d'origen metamòrfic que formen bona part de la serrada pirinenca. Actualment, la roca apareix esquarterada en grans bloc, a causa de la descompressió que seguí la fase de plegament. La meteorització posterior d'aquests blocs arribà a esmicolar-los en forma d'una sorra molt característica, anomenada sauló.

Aquest relleu antic i arrodonit és cobert d'una gran diversitat d'espècies vegetals de tipus mediterrani: als vessants solells, s'hi fa l'alzina i la surera, que constitueixen formacions força denses, amb sotabosc d'estepa blanca, matapoll i bruc; als vessants obacs, apareixen arbres caducifolis, entre els

Horari		Km
Parcial	Total	
0.00 — 0.00	Des de la plaça del Sol de la Jonquera, anem pel carrer del Roselló, que té la continuació en una pista.	0,000
0.01 — 0.01	A mà dreta trobem una pista que duu a uns xalets; nosaltres girem cap a l'esquerra (NE), tot passant per un sender ample.	0,080
0.10 — 0.11	Deixem la pista que puja de la cresta i continuem amunt. Anirem creuant la pista, que va fent giravolts per guanyar alçada.	0,700
0.05 — 0.16	Deixem la pista i, tot pujant, passem pel costat d'una casa en runes.	0,990
0.30 — 0.46	Després d'haver creuat la pista diverses vegades, trobem una bifurcació de camins i ens enfilem roques amunt pel de l'esquerra.	2,880
0.01 — 0.47	Font de la Saula. Pugem per unes escales, al final de les quals veiem molt a prop, a mà dreta, l'ermita de Santa Llúcia (480 m). És un bon aixopluc. El sender no va a l'ermita, sinó que continua pujant cap a l'esquerra.	2,920
0.17 — 1.04	Deixem un corriol que baixa cap a l'esquerra, i enfilem camí amunt, amb forta pujada.	3,890
0.12 — 1.16	Bifurcació. Deixem el corriol que va cap a l'esquerra.	4,500

quals destaca el roure, amb un sotabosc ric en espècies arbustives i amb nombroses lianes, com ara l'aríjol i l'heura, que s'entortolliga pels troncs dels arbres en cerca de llum.

SANTA LLÚCIA

Aquesta ermita, antigament anomenada de Sant Miquel de Solans, fou una parròquia rural fins al segle XVI, època en què passà a ser sufragània de Santa Maria de la Jonquera. El temple, situat en un replà de la serra de Falquers, és un edifici de fàbrica romànica dels segles XII-XIII, d'una nau coberta amb volta apuntada i closa en un absis semicircular; la portalada té tres arquivoltes, llinda i timpà; a la banda oest hi ha un campanaret d'espadaanya i una hostatgeria, segurament la casa de l'ermità que hi visqué al segle XVIII, quan el temple esdevingué santuari. El 13 de desembre s'hi celebra l'aplec de Santa Llúcia, força concorregut per la gent de les contrades veïnes.

Horari	Parcial	Total	Km
0.18 — 1.34	Som a un petit pla cobert de falgueres. Deixem les pistes embrossades a mà esquerra i anem pujant per un corriol que ens portarà al coll.		5,460
0.01 — 1.35	Som al coll. Sota nostre veiem la pista que hem d'anar a buscar. Baixem recte pel corriol en direcció NE fins a trobar la pista que seguirem cap a la dreta, tot baixant. Si anéssim en direcció a l'esquerra arribaríem a Puig Neulós.		5,520
0.49 — 2.24	Deixem pistes a dreta i esquerra; el sender va sempre endavant per la pista principal. Trobarem una tanca de fusta per impedir la fugida del bestiar; sou pregats de deixar-la tancada de nou.		9,290
0.05 — 2.29	Deixem una pista que s'enfila cap a l'esquerra, vorejant un torrent; continuem per la nostra i girem cap a la dreta.		9,580
0.12 — 2.41	Deixem una altra pista que puja cap a l'esquerra; seguim recte, tot baixant.		10,070
0.01 — 2.42	Primeres cases de Requesens (500 m). Hi ha un bar i alguna botiga de queviures. Sortim del llogarret, pista avall (SE), tot deixant a mà esquerra la font del Ferro.		10,120

REQUESENS

L'antic poble de Requesens centrava les masies que ocupaven les clarianes obertes en els densos boscos de sureres que cobreixen la capçalera de la riera d'Anyet, al vessant meridional del Puig Neulós. Els masos d'aquest antic terme, avui estan gairebé tots abandonats, a causa de la davallada de les activitats derivades de l'explotació del bosc, sobretot el carbó-neig i l'extracció de suro, davallada que marcà la tendència demogràfica d'abandonar aquest tipus de poblament isolat i concentrar-se als petits nuclis de la plana, més ben comunicats i dotats d'equipaments.

SANTUARI DE REQUESENS

El santuari de la Mare de Déu de Requesens, l'hostatgeria i les construccions annexes que l'envolten daten del segle XVIII, època de màxima esplendor de la processó de la Tramuntana. Aquest romiatge, que començava a la capella de Sant Sebastià de Figueres, s'instituí arran d'una epidèmia de pesta que assolà la contrada durant deu anys. A la processó, els romeus demanaven a la Verge que fes bufar aquest vent perquè esventés els miasmes i evités les pestilències; hom pregava, però, que ho fes amb moderació, car l'excés també era temut, tal com ho proven les rengleres

Horari	Parcial	Total	Km
0.08 — 2.50	Pista a mà esquerra, tancada per una cadena; continuem recte.		10,820
0.01 — 2.51	Al mateix costat hi ha una altra pista, també tancada per una cadena; és la que hem d'agafar.		10,870
0.04 — 2.55	Travessem un rierol sobre un pont de fusta. Deixem la pista que puja cap a l'esquerra i continuem per la de la dreta.		11,190
0.04 — 2.59	Travessem una riera i continuem amunt per la pista, tot deixant-ne una a l'esquerra.		11,580
0.04 — 3.03	Passem per una pineda, i no fem cas de les pistes que ens creuen perpendicularment. Anem per la que puja pel costat del mur de pedres. A la dreta queda el castell de Requesens, que es pot visitar.		11,950

de xiprers que emmarquen els camps de l'Empordà on la Tramuntana és, també, «un vent de gana».

EL CASTELL DE REQUESENS

Dalt d'un puig de 511 m, situat a la riba esquerra de la riera d'Anyet, es dreça aquesta imposant fortalesa, bastida al segle XI per Gausfred II de Roselló en un alou cedit pel comtat d'Empúries; el castell, de dimensions majestuosos, fou fantasiosament reconstruït a la darrerria del segle dinovè, aprofitant el granit de la contrada, cosa que fa difícil destriar els primitius llenços de muralles que encara es conserven entre les diverses torres i la profusió de merlets i d'espitlleres que constitueixen els principals atractius de la fortificació.

La capella del castell, sota l'advocació de Sant Romà, és un edifici neoromànic, amb portal de tres arquivoltes, llinda i timpà que conserva un baix-relleu de la Mare de Déu i el Nen, obra dels segles XII-XIII.

SANTA MARIA DE REQUESENS

Situada a migdia del turó del castell, l'antiga església parroquial fou convertida, al segle XVIII, en l'actual mas de l'Església, ara deshabitat. El temple, bastit al segle XI, era un edifici romànic de planta basilical, amb tres naus dividides en dos pisos, i els dos absis corresponents, per bé que el central és amagat exteriorment per un forn.